

REGULIAVIMO APSKAITOS SISTEMOS LAISVOS FORMOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. UAB „Kuršėnų vandenys“ (toliau – Bendrovė) – tai struktūrinių padalinių visuma, užtikrinanti nepertraukiamas, patikimas ir kokybiškas vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugas vartotojams ir abonentams mažiausiomis išlaidomis, darant mažiausią poveikį aplinkai. Reguluojama veikla yra geriamojo vandens tiekimas ir nuotekų tvarkymas bei atsiskaitomųjų apskaitos prietaisų priežiūra ir vartotojų aptarnavimas. Nereguluojama veikla - visa Reguluojančiosios institucijos nereguluojama veikla.

2. UAB „Kuršėnų vandenys“ - valstybinės reikšmės objektas, yra įregistruotas juridinių asmenų registre 2008-01-08 Nr.110626. Bendrovė veikia vadovaudamasi Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymu ir vykdo veiklą numatytą Bendrovės įstatuose ir neprieštaraujančią įstatymams. Buhalterinė apskaita Bendrovėje tvarkoma vadovaujantis patvirtinta apskaitos politika, Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymu, Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymu bei kitais Lietuvos Respublikos įstatymais, Lietuvos Respublikos vyriausybės nutarimais, verslo apskaitos standartais, direktyvomis ir kitais teisės aktais. Buhalterinę apskaitą Bendrovėje organizuoja ir vykdo Buhalterinės apskaitos padalinys.

3. Reguliavimo apskaita Bendrovėje tvarkoma, atsižvelgiant į Bendrovės veiklos specifiką, remiantis buhalterinės apskaitos duomenimis ir vadovaujantis Reguliavimo apskaitos sistemos aprašu (toliau - RAS), geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo veiklą reglamentuojančiais teisės aktais, Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) nutarimais, metodiniais nurodymais, įsakymais. Reguliavimo apskaitą organizuoja Bendrovėje ekonomistė. Vykdamas Reguliavimo apskaitą taip pat dalyvauja buhalterinės apskaitos ir kitų Bendrovės padalinių darbuotojai.

4. RAS aprašas parengtas vadovaujantis Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodika, patvirtinta Komisijos 2006 m. gruodžio 21 d. nutarimu Nr. 03-92 „Dėl Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodikos“ (toliau – Metodika). RAS aprašo tikslas – atskleisti Bendrovės reguliavimo (apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo) apskaitoje naudojamus principus, metodus ir tvarkas, atliekant apskaitos atskyrimą ir sąnaudų paskirstymą.

II SKYRIUS REGULIAVIMO APSKAITOS ATSKYRIMO TVARKA

5. Bendrovės, kurios finansiniai metai yra kalendoriniai metai, įgyvendindama apskaitos atskyrimą, vadovaujasi šiais principais:

5.1. veiklos tęstinumo - rengiant finansinę atskaitomybę daroma prielaida, kad įmonės veiklos laikotarpis neribotas ir jos nenumatoma likviduoti, todėl, rengdama finansinę atskaitomybę, įmonės vadovybė turi įvertinti, ar įmonė gali tęsti veiklą ;

5.2. kaupimo – ataskaitinio laikotarpio pajamas ir sąnaudas įtraukia į reguliavimo apskaitos sistemą ir paskirsto verslo vienetams ir paslaugoms, vadovaudamasi pajamų uždirbimo faktu ir neatsižvelgdama į pinigų gavimo ir išmokėjimo faktą;

5.3. periodiškumo - finansinė atskaitomybė turi būti sudaroma pagal paskutinės finansinių metų dienos duomenis. Vėliau įvykusios ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai įtraukiami į apskaitą ir atspindimi kito ataskaitinio laikotarpio finansinėje atskaitomybėje ;

5.4. pastovumo - skirtingais ataskaitiniais laikotarpiais taikoma ta pati Reguluojamos apskaitos sistema, išskyrus atvejus , kai:

5.4.1. dėl įvykusių reikšmingų įvykių ar aplinkybių reikia naudojamos reguliavimo apskaitos sistemos loginių pakeitimų;

5.4.2. reguliuojančioji institucija reikalauja pakeisti taikomą Reguliavimo apskaitos sistemą, kai ši neatitinka galiojančių teisės aktų reikalavimų;

5.5. patikimumo – pateikiama informacija tiksliai atspindėtų finansinę būklę, joje nebūtų reikšmingų klaidų ir nukrypimų nuo teisės aktų reikalavimų;

5.6. turinio svarbos - ūkinės operacijos ir įvykiai turi būti įtraukti į apskaitą ir pateikti finansinėse ataskaitose pagal jų turinį ir ekonominę prasmę net ir tada, kai pateikimas skiriasi nuo teisinės formos.

6. Buhalterinė apskaita Bendrovėje tvarkoma naudojant buhalterinės apskaitos programas: „Apskaitos asistentė“, abonentų apskaita „Profit-W“.

7. Reguliavimo apskaitoje naudojama visa buhalterinės apskaitos informacija.

8. Buhalterinėje apskaitoje naudojamas veiklos poreikiams pritaikytas sąskaitų planas (Priedas Nr. 1), kuris leidžia Bendrovei įgyvendinti metodikos reikalavimus apskaitos atskyrimo srityje.

9. Apskaitos atskyrimas vykdomas ataskaitinio laikotarpio pajamas, sąnaudas ir ilgalaikį turtą paskirstant pagal šiuos verslo vienetus:

9.1. geriamojo vandens tiekimo veiklos verslo vienetą. Šiame verslo vienete, išskyrus skirstant pajamas, numatytos tokios paslaugos:

9.1.1. geriamojo vandens gavyba;

9.1.2. geriamojo vandens ruošimas;

9.1.3. geriamojo vandens pristatymas (įskaitant pristatymą transporto priemonėmis);

9.2. nuotekų tvarkymo veiklos verslo vienetą. Šiame verslo vienete numatytos tokios paslaugos:

9.2.1. nuotekų surinkimas centralizuotais nuotekų surinkimo tinklais;

9.2.2. nuotekų transportavimas asenizacijos transporto priemonėmis;

9.2.3. nuotekų valymas;

9.3. atsiskaitomųjų apskaitos prietaisų priežiūros ir vartotojų aptarnavimo veiklos (toliau – Apskaitos veikla) verslo vienetą;

9.4. nereguluojamos veiklos verslo vienetą (visa Reguluojančiosios institucijos nereguluojama veikla formuojama kaip vienas verslo vienetą).

10. Ataskaitinio laikotarpio sąnaudos paskirstomos verslo vienetams ir juos sudarančioms paslaugoms, vadovaujantis sąnaudų paskirstymo taisyklėmis, kaip nurodyta RAS III skyriuje.

11. Ataskaitinio laikotarpio pajamos paskirstomos tiesiogiai paslaugoms, sudarančioms verslo vienetą, remiantis atsiskaitymų su vartotojais ir abonentais sistemos įrašais ir išrašytų PVM sąskaitų-faktūrų (sąskaitų tvarkymo sistemos) informacija.

12. Ilgalaikis materialus ir nematerialus turtas Bendrovėje yra suskirstytas į turto grupes. Vykdamas reguliuojamos apskaitos atskyrimą, į apskaitą įtraukiami visi turto vienetai, kuriuos įmonė valdė ataskaitinio laikotarpio pradžioje ir įgijo ataskaitinio laikotarpio metu, tai yra įtraukiamas ir ataskaitinio laikotarpio metu parduotas arba nurašytas turtas. Bendrovė pateikia informaciją apie kiekvieno turto vieneto vertę pagal lėšų šaltinius (pvz., nuosavos lėšos, Europos sąjungos parama ir pan.). Ilgalaikio turto vertė verslo vienetams paskirstoma tokia tvarka:

12.1. kai ilgalaikis turtas yra naudojamas konkrečiai paslaugai teikti ar konkretaus verslo vieneto veiklai užtikrinti, ilgalaikio turto vertė tiesiogiai priskiriama konkrečiai paslaugai ar konkrečiam verslo vienetui;

12.2. netiesioginės veiklos ilgalaikis turtas paskirstomas netiesiogiai atitinkamiems verslo vienetams ar atitinkamoms paslaugoms pagal tokius kriterijus:

12.2.1. pastatų, statinių ir darbo mašinų grupių ilgalaikis turtas paskirstomas proporcingai verslo vienetams ir paslaugoms pagal jiems tiesiogiai priskirto ilgalaikio turto vertę;

12.2.2. transporto priemonių grupės ilgalaikis turtas verslo vienetams ir paslaugoms paskirstomas pagal ilgalaikio turto naudojimo laiką;

12.3. administracinės veiklos ilgalaikis turtas paskirstomas proporcingai verslo vienetams ir paslaugoms pagal jiems tiesiogiai ir netiesiogiai priskirto ilgalaikio turto vertę.

13. Vykdant ilgalaikio turto paskirstymą verslo vienetams, nepriskiriama:

13.1. plėtros darbų vertė, iki ilgalaikio turto vienetų, kurių formavimui buvo atliekami plėtros darbai, eksploatacijos pradžios;

13.2. prestižo vertė;

13.3. investicinio turto vertė;

13.4. finansinio turto vertė;

13.5. atidėtojo mokesčio turto vertė;

13.6. kito ilgalaikio turto vertė;

13.7. ilgalaikio turto (bet kurios kategorijos) vertės pokytis, susijęs su ilgalaikio turto perkainojimo veikla;

13.8. nebaigtos statybos vertė, nenaudojamų, esančių atsargose ilgalaikio turto vienetų vertė;

13.9. ilgalaikio turto vienetų vertės dalis, sukurta už Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšas, taip pat sukurta už dotacijų, subsidijų lėšas;

13.10. eksploatuojamo, tačiau balanse nesančio, ilgalaikio turto vertė.

III SKYRIUS SĄNAUDŲ PASKIRSTYMO TAISYKLĖS

14. Veikloje patiriamos sąnaudos nustatomos, vadovaujantis buhalterinės apskaitos registruose užfiksuotais įrašais, kuriais remiantis buvo sudaryta finansinė atskaitomybė. Perkelti duomenis iš buhalterinės apskaitos registru į Reguliavimo apskaitos sistemą, turi būti:

14.1. perkelti visi bei teisingi duomenys;

14.2. perkeltamos sąnaudos suskirstomos į RAS 15 punkte nurodytas sąnaudų grupes. Sąnaudos į grupes suskirstomos, remiantis sąnaudų vienaarūšiškumu.

15. Visos patiriamos sąnaudos RAS 9.1-9.4. punktuose nurodytiems verslo vienetams ir paslaugoms turi būti suskirstytos į šias sąnaudų grupes:

15.1. geriamojo vandens įsigijimo sąnaudos;

15.2. nuotekų tvarkymo paslaugų pirkimo sąnaudos;

15.3. elektros energijos sąnaudos;

15.4. technologinių medžiagų sąnaudos

15.5. kuro sąnaudos;

15.6. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos;

15.7. einamojo remonto ir eksploatacinių medžiagų sąnaudos;

15.8. aptarnavimo (paslaugų ir darbų pagal sutartis) sąnaudos:

15.8.1. remonto darbų pagal sutartis sąnaudos;

15.8.2. transporto paslaugų pagal sutartis sąnaudos;

15.8.3. laboratorijų paslaugų sąnaudos;

15.8.4. bankų paslaugų sąnaudos;

- 15.8.5. telekomunikacijų paslaugų sąnaudos;
- 15.8.6. draudimo paslaugų sąnaudos;
- 15.8.7. teisinių ir konsultacinių paslaugų sąnaudos;
- 15.8.8. gyventojų įmokų administravimo paslaugų sąnaudos;
- 15.8.9. apskaitos prietaisų keitimo ir metrologinės patikros paslaugų sąnaudos;
- 15.8.10. kitų paslaugų sąnaudos;
- 15.9. šilumos energijos sąnaudos;
- 15.10. personalo (darbo užmokesčio) sąnaudos;
- 15.11. mokesčių sąnaudos:
 - 15.11.1. mokesčio už valstybinius gamtos išteklius sąnaudos;
 - 15.11.2. mokesčio už taršą sąnaudos;
 - 15.11.3. socialinio draudimo įmokų sąnaudos;
 - 15.11.4. žemės nuomos mokesčio sąnaudos;
 - 15.11.5. nekilnojamojo turto mokesčio sąnaudos;
 - 15.11.6. įmokų į Garantinį fondą sąnaudos;
 - 15.11.7. kitų mokesčių sąnaudos;
- 15.12. vandentvarkos ūkio turto nuomos sąnaudos;
- 15.13. finansinės sąnaudos:
 - 15.13.1. palūkanų sąnaudos;
 - 15.13.2. delspinigių, baudų sąnaudos;
 - 15.13.3. kitos finansinės sąnaudos;
- 15.14. kitos sąnaudos:
 - 15.14.1. personalo mokymo (atestavimo) sąnaudos;
 - 15.14.2. darbo saugos sąnaudos;
 - 15.14.3. kanceliarinės, pašto sąnaudos;
 - 15.14.4. sąskaitų pateikimo, sutarčių sudarymo sąnaudos;
 - 15.14.5. reklamos, rinkodaros, informavimo veiklos bei Ūkio subjekto tinklalapio palaikymo sąnaudos;
 - 15.14.6. paramos, labdaros, švietimo sąnaudos;
 - 15.14.7. tantjemų išmokų sąnaudos;
 - 15.14.8. narystės, stojamųjų įmokų sąnaudos;
 - 15.14.9. reprezentacijos sąnaudos;
 - 15.14.10. likviduoto, nurašyto, esančio atsargose, užkonservuoto ilgalaikio turto sąnaudos;
 - 15.14.11. abejotinių ir beviltiškų skolų sąnaudos;
 - 15.14.12. atidėjinių sąnaudos;
 - 15.14.13. kitos sąnaudos.

16. Sąnaudos, kurių apimtis per ataskaitinį laikotarpį priklauso nuo suteiktų (parduotų) paslaugų kiekio per tą laikotarpį, laikomos kintamomis sąnaudomis. Sąnaudos, kurių apimtis per ataskaitinį laikotarpį nepriklauso nuo suteiktų (parduotų) paslaugų kiekio per tą laikotarpį, laikomos pastoviomis sąnaudomis.

17. Skaičiuojant ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas, taikomas tiesiogiai proporcingas nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo metodas, pagal nustatytus ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) normatyvus metais (RAS 2 priedas).

18. Ataskaitinio laikotarpio sąnaudas paskirstant paslaugoms, sudarančioms verslo vienetus, laikomasi RAS 5 punkte nustatytų principų, ypač priežastingumo principo. Visos patiriamos sąnaudos galutinėms paslaugoms priskiriamos vienai iš šių kategorijų:

18.1. tiesioginių sąnaudų kategorijai priskiriamos sąnaudos, kurių atsiradimą (susiformavimą) ir apimtį lėmė konkrečios paslaugos ir jų apimtis ataskaitiniu laikotarpiu;

18.2. atsiskaitomųjų apskaitos prietaisų priežiūros ir vartotojų aptarnavimo paslaugų

sąnaudų kategorijai priskiriamos sąnaudos, skirtos atsiskaitomųjų apskaitos prietaisų priežiūros ir vartotojų aptarnavimo veiklos palaikymui (užtikrinimui);

18.3. netiesioginių sąnaudų kategorijai priskiriamos sąnaudos, kurių atsiradimą (susiformavimą) lėmė kelios paslaugų grupės, vidinis procesas ar jų grupė, ir kurių ryšys su konkrečiomis paslaugomis yra netiesioginis;

18.4. bendrųjų (administracinių) sąnaudų kategorijai priskiriamos sąnaudos, skirtos bendram veiklos palaikymui (užtikrinimui), kurios su konkrečiomis paslaugomis neturi nei tiesioginio, nei netiesioginio ryšio, tačiau kurių atsiradimą (susiformavimą) lėmė poreikis užtikrinti organizacinės veiklos nepertraukiamumą, saugumą, stabilumą;

18.5. nepaskirstomų sąnaudų kategorijai priskiriamos sąnaudos, nepriskirtinos nė vienai iš RAS 18.1-18.4 punktuose paminėtų kategorijų ir nurodytos RAS 22 punkte.

19. Tiesioginių sąnaudų kategorijos sąnaudos paskirstomos toms paslaugoms, kurios tiesiogiai nulėmė tų sąnaudų atsiradimą (susiformavimą).

20. Netiesioginės sąnaudos paskirstomos verslo vienetams ir paslaugoms, naudojant sąnaudų paskirstymo tokius kriterijus:

20.1. ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudos paskirstomos proporcingai verslo vienetams ir paslaugoms pagal jiems priskirto netiesioginės veiklos turto įsigijimo vertę;

20.2. einamojo remonto ir eksploatacinių medžiagų bei aptarnavimo (paslaugų ir darbų pagal sutartis), elektros energijos ir kuro sąnaudos paskirstomos verslo vienetams ir paslaugoms pagal ilgalaikio turto naudojimo laiką;

20.3. darbo užmokesčio, atskaitymų socialiniam draudimui ir įmokų į garantinį fondą sąnaudos paskirstomos verslo vienetams ir paslaugoms pagal darbuotojų dirbtą laiką.

21. Bendrosios (administracinės) sąnaudos paskirstomos verslo vienetams ir paslaugoms pagal atitinkamam verslo vienetui ir konkrečiai paslaugai priskirtą tiesioginių ir netiesioginių sąnaudų sumą.

22. Nepaskirstomoms sąnaudoms priskiriamos šios sąnaudos:

22.1. beviltiškos skolos, baudos, delspinigiai;

22.2. parama, labdara ir vartotojų švietimo sąnaudos, išskyrus tas, kurios privalomos pagal teisės aktų reikalavimus;

22.3. tantjemų išmokos;

22.4. narystės, stojamųjų įmokų sąnaudos;

22.5. patirtos palūkanos ir kitos finansinės-investicinės veiklos sąnaudos;

22.6. komandiruotės, personalo vystymo, reprezentacijos, reklamos, viešųjų ryšių, rinkodaros, komunikacijų tyrimų, nuotolinių kanalų populiarinimo, įvairių monitoringų sąnaudos, išskyrus tas, kurios yra būtinos reguliuojamai veiklai vykdyti;

22.7. nenaudojamo, likviduoto, nurašyto, esančio atsargose ilgalaikio turto nusidėvėjimo bei palaikymo sąnaudos, išnuomoto ar panaudos teisėmis perduoto turto, kuris visa apimtimi naudojamas reguliuojamoje veikloje, nusidėvėjimo sąnaudos, išskyrus užkonservuoto turto palaikymo sąnaudos, jei pateikiamas ekonominis ar teisinis pagrindimas dėl turto užkonservavimo pagrįstumo;

22.8. nebaigtos statybos ilgalaikio turto sąnaudos;

22.9. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų dalis, priskaičiuojama nuo ilgalaikio turto vienetų vertės, sukurtos už Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšas, dotacijų ir subsidijų ir joms prilygintas lėšas;

22.10. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų dalis, priskaičiuojama nuo ilgalaikio turto vienetų vertės pokyčio, dėl turto perkainojimo, pagal verslo apskaitos standartų (VAS) reikalavimus, atlikto po 2001 m. gruodžio 31 d.;

22.11. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos nuo plėtos darbų, iki ilgalaikio turto vienetų, kurių formavimui buvo atliekami plėtos darbai, eksploatacijos pradžios;

22.12. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos nuo prestižo, investicinio turto, finansinio turto, kito ilgalaikio turto, kuris nėra būtinas reguliuojamai veiklai vykdyti;

22.13. mokymų dalyvių maitinimo, konkursų, parodų, įvairių renginių, nesusijusių su reguliuojamos veiklos vykdymu, organizavimo, dovanų pirkimo, žalos atlyginimo, išskyrus dėl gamtos stichijų ar *force majeure* aplinkybių, vartotojų patirtų nuostolių atlyginimas, pelno mokesčio nuo dividendų;

22.14. sąnaudos, susijusios su įmonės įvaizdžio kūrimo tikslais, svečių maitinimo ir kitos panašaus pobūdžio sąnaudos.